

SZÁRNYASHAJÓ A TRAFIKBÓL

Mára már a „trafik” kifejezés is némi magyarázatra szorul, a fiatalabbak sokszor értetlenül állnak a néhány lépcsővel idősebb generációk ilyen kijelentései előtt. A mai „Shop”, „Plaza”, „Market” világban elég szokatlanul hangzik az, hogy trafik és utasellátó. Pedig ezen írásnak a főszereplője egy ilyen trafikárúként forgalmazott kis szárnyashajó makett lesz.

Sokunknak anno a hosszabb utazás egyet jelentett a nyaralással, kirándulással, ilyenkor a MÁV állomásokon, hajóállomásokon várakozás perceiben sok kisgyerek szeme ragadt az utasellátó kis trafikjára és annak kirakatában látható csoda dolgokra. Az átlag bolti kínálattól nagyban eltérő játékok, édességek csupa-csupa felfedezésre váró izgalmat jelentettek. A nyaralás, pihenés örömétől megenyhült szülőket is könnyebb volt rávenni egy-egy ilyen áhított tárgy megvásárlására. Ezek az általában egyszerű kivitelű műanyag játékok aztán sokáig emlékeztették megvásárlójukat a hajdanvolt nyaralás emlékeire. Mára pedig féltett gyűjtői darabokká váltak ezek a néha giccsbe hajló tárgyak.

A MÁV mellett a MAHART hajójárait és hajóállomásait is az 1948-ban alakult Utasellátó Nemzeti Vállalt, Utasellátó V. részlege szolgálta ki az 1980-as évek közepétől. És itt jön a képbe a mi kis műanyag szárnyashajó makettünk. Azt nem sikerült kideríteni, hogy van-e összefüggés az Utasellátó és a MAHART üzleti kapcsolatba lépése és a kis műanyag hajómakett megjelenése között, de ez a két esemény nagyjából azonos időben történt!

A makett csomagolásában lévő 49x36 mm-es papírlapocska felirata a következő (eredeti tördelésben):

4/1976. sz. KlpM rendelet alapján kézi munkával előállított fröccsölt, extrudált, hegesztett, ragasztott, varrott, anyagában színezett, műanyag alapú, játéktermék.
Hét éven felülieknek ajánlott.
Készítette: Spielmann Tibor
2040 Budaörs Budapesti út 130.

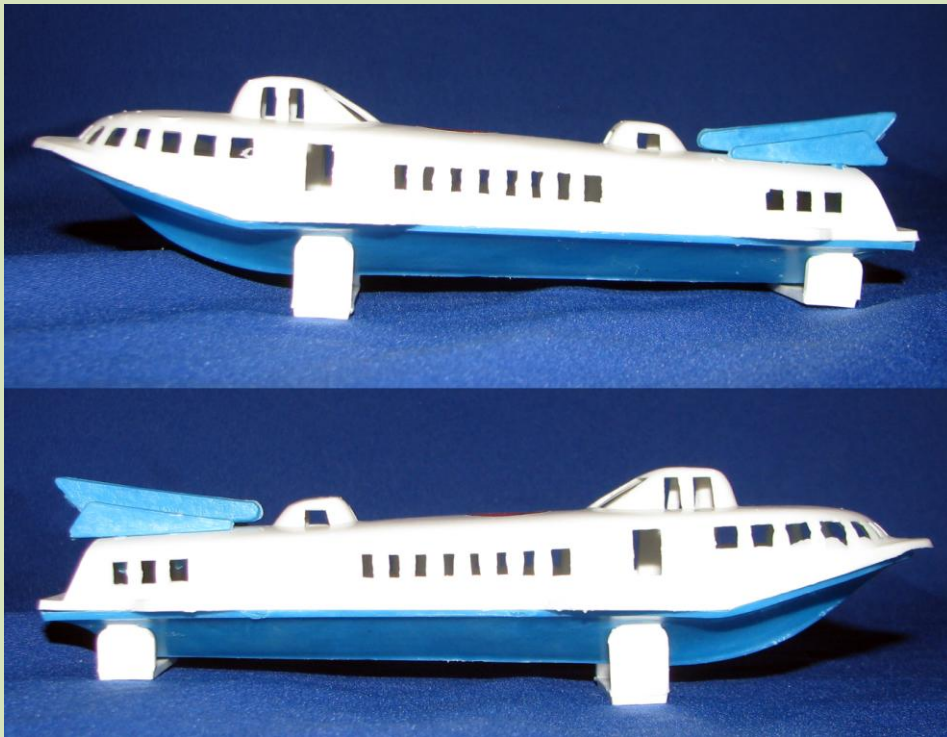
Ebben egy 1976-os rendeletre hivatkozik a játék készítője Spielmann Tibor budaörsi lakos. Sajnos más hasznos információ nem derül ki a cetli feliratából. De legalább tudjuk, hogy a makett mindenképpen 1976 után készült. Az első „METEOR” típusú hordszárnyas hajó 1971-ben állt szolgálatba „SÓLYOM” néven a MAHART zászlaja alatt így Spielmann Tibor-nak volt bőven lehetősége megfigyelni, lefotózni a hajót, amiről a makettet mintázta.

A makett csomagolása igen egyszerű, egy nylon zacskóban található egy darab tűzőkapoccsal lezárva. Összesen 7 alkotóelemből és egy díszítő matricából áll. Az alkatrészek anyagában színezett fröccsöntött műanyagból készültek. A kor kisipari technológiájának színvonala jól látszik a formázás durva, sorlyás kivitelén. A hajótest alsó része és a külön felhelyezhető

fecskefarkak kék színűek, a felépítmény és a hordszárnyak fehér színűek. Létezett még sárga-fehér és piros-fehér színekombináció is.

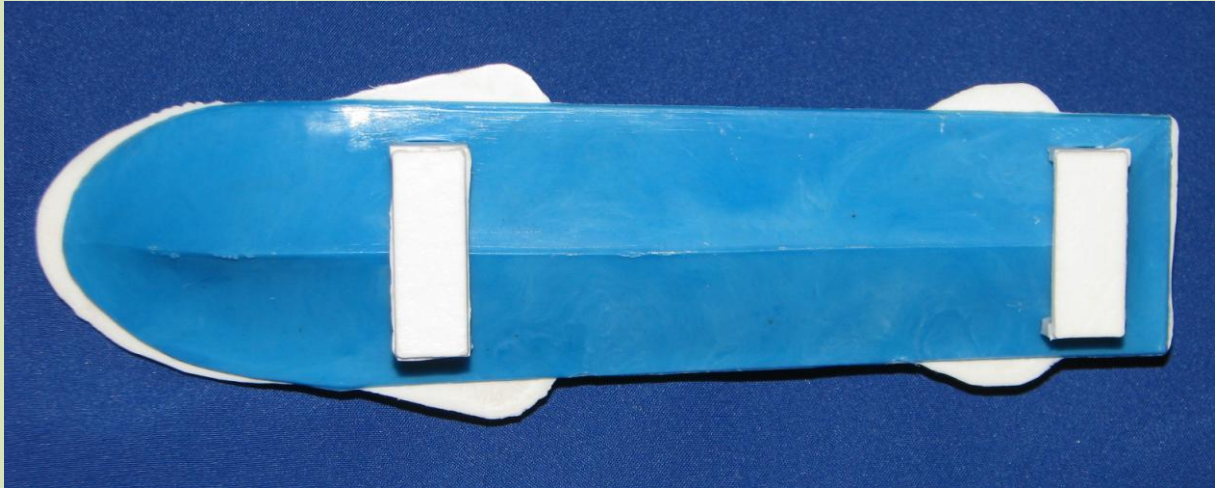
Mint fentebb már utaltam rá a makett a „METEOR”/”SÓLYOM” típus alapján készült, de attól lényegesen eltér, csak nagy vonalaiban adja vissza a főkivitelt. Felismerhető a „METEOR”-ok egyik legnagyobb jellegzetessége az első utaskabin kerek kialakítása, a kiemelkedő vezetőállás és a hajó hátsó részén lévő géptér feletti sétafedélzet „púpja”. A tatrész, a hordszárnyrendszer, az ablakok száma és alakja már teljesen eltér a valódi hajóétól.

A makett hossza 158,6 mm, magassága 38,3 mm, legnagyobb szélessége 49,0 mm. A hordszárnyakat egy-egy szögletes „U” alakban meghajlított műanyag elem szimbolizálja. Ezek a makett stabilan, mint egy állványon áll, és mivel az első „hordszárny” kicsit magasabb a hátsónál olyan hatást kelt, mintha a hajó szárnyakra emelkedve, menetben lenne. Érdekes, hogy a hordszárnyakat befogadó és rögzítő mélyedések a hajótest alján nem törnek át a hajófeneket, így a hajótest alulról víz-zárt, úszóképes!

Összességében elmondható, hogy a főkivitelül választott „METEOR” típusú hordszárnyas hajó néhány fő jellegzetességét mutató, az eredeti hajó hangulatát vissza-adó kis makettet tarthatunk a kezünkben. Természetesen nem kell túlságosan kritikusnak lenni a makettel, és készítőjének munkájával, hiszen ez csak egy műanyag játék, amit szárnyashajós utazás hatalmas élménye után hazavihetett magával a gyerkőc és otthon a fürdőkádban játszhatta vele azt a csodálatos Budapest-Visegrád utat, amin minden más hajót megelőzve sieteregtek végig a Dunán azzal a fenséges hajóval! Ha így nézzük a dolgot, akkor teljesen rendben van ez a kis műanyag makett, kár, hogy ma már nem lehet ilyesmit kapni a hajók fedélzetén a büfében, vagy a kikötőkben a pénztáraknál merthogy már trafikok, meg utasellátó nincs a viziközlekedésben.

SRV MODELL
2012.12.27.
www.srv.atw.hu